

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом»

вибірковий освітній компонент
за освітньо-професійною програмою «Робота з персоналом»
підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 053 «Психологія»

Рекомендовано кафедрою соціальних і
гуманітарних дисциплін на 2023-2024
навчальний рік.

Протокол від «29» серпня 2023 року № 2

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни
«Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом»

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

1. Анотація

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом» сприяють розвитку професійного та компетентного мислення здобувачів вищої освіти, за допомогою розвитку навичок аналізу закономірностей розвитку соціально-гуманітарної роботи, формування професійної особистості у соціально-гуманітарній сфері, вивчення специфіки організації соціально-гуманітарної роботи в Державній службі України з надзвичайних ситуацій.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне визначення концептуальних засад і методологічних принципів організації соціально-гуманітарної роботи з персоналом; ознайомлення з сучасними підходами до практики соціально-гуманітарної роботи; вироблення базових практичних умінь і навичок фахівця з соціально-гуманітарної роботи; формування морально-етичних норм і відповідальності; усвідомлення професійної ідентичності та становлення професійної компетентності фахівця соціально-гуманітарної сфери.

2. Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Харламов Михайло Іванович, завідувач кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін соціально-психологічного факультету, доктор історичних наук, професор.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 413. Робочий номер телефону – (057) 707-34-78.
E-mail	mike1982kharlamov@gmail.com
Наукові інтереси	- проблеми соціальної та гуманітарної роботи в Україні; - питання організації соціально-гуманітарної роботи в ДСНС України; - історія соціально-гуманітарної роботи.
Професійні здібності	- організаторські та комунікативні здібності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	1. Харламов М. І. Специфіка навчально-виховного процесу з соціальних та гуманітарних дисциплін у Національному університеті цивільного захисту України // Інноватика суспільствознавчої освіти ХХІ сторіччя: виклики і шляхи розвитку: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (м.

	Миколаїв, 12-14 травня 2016 р.). – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2016. – С. 65-67. 2. Харламов М.І. До питання про історію становлення вітчизняної соціальної роботи // Бочаровські читання : матеріали наук.-практ. конф. [з міжнар. участю], присвяч. пам'яті проф. С. П. Бочарової (м. Харків, 18 берез. 2016 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2016. – с. 327-328.

3. Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.30 до 16.30 в кабінеті № 413. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з базовими теоретичними основами організації соціально-гуманітарної роботи з персоналом; розкриття змісту соціально-гуманітарної роботи з персоналом; з'ясування головних засад проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом ДСНС України; виробленні базових практичних умінь і навичок.

4. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	очна (денна)
Статус дисципліни	вибіркова
Рік підготовки	1 курс
Семестр	2
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	6
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	180
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	-
- семінарські заняття (годин)	40
- лабораторні заняття (годин)	-

– курсова робота (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	120
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни: Для успішного навчання необхідне опанування навчальними дисциплінами: філософія, основи соціально-гуманітарної роботи, культурологія.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Робота з персоналом»,
назва

вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Дисциплінарні результати навчання	аббревіатура
- Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень у галузі організації соціально-гуманітарної роботи з персоналом.	ДР1
- Формулювати мету, завдання дослідження у галузі організації соціально-гуманітарної роботи з персоналом, володіти навичками збору матеріалу з питань організації соціально-гуманітарної роботи з персоналом.	ДР2
- Критично оцінювати достовірність одержаних результатів соціально-гуманітарного дослідження, формулювати аргументовані висновки з питань організації соціально-гуманітарної роботи.	ДР3

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані вибіркові компетентності з дисципліни	аббревіатура
- Здатність відтворювати специфічні закономірності та теоретичні основи соціально-гуманітарної роботи з персоналом,	ВК1
- Здатність організовувати соціально-гуманітарну роботу з персоналом в системі ДСНС України.	ВК2

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи соціально-гуманітарної роботи з персоналом.

Тема 1.1. Сутність соціально-гуманітарної роботи з персоналом.

Тема 1.2. Соціально-гуманітарна робота в суспільствознавчому просторі.

Тема 1.3. Вимоги до фахівця з соціально-гуманітарної роботи.

Тема 1.4. Національно-патріотичне виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.

Тема 1.5. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в закладах освіти.

МОДУЛЬ 2. Організація соціально-гуманітарної роботи в Державній службі України з надзвичайних ситуацій.

Тема 2.1. Інформаційно-пропагандистське забезпечення роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.

Тема 2.2. Соціально-гуманітарна робота з ветеранськими організаціями ДСНС України.

Тема 2.3. Індивідуальна соціально-гуманітарна та виховна робота з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.

Тема 2.4. Наставництво в органах і підрозділах ДСНС України.

Тема 2.5. Соціально-гуманітарна робота загальних зборів осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.

Тема 2.6. Соціально-гуманітарна робота у закладах вищої освіти ДСНС України.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма навчання					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота
2 - й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1.1.	18	2	4		12	
Тема 1.2.	18	2	4		12	
Тема 1.3.	18	2	4		12	
Тема 1.4.	18	2	4		12	

Тема 1.5.	18	2	4		12	
Разом за модулем 1	90	10	20		60	
Модуль 2						
Тема 2.1.	16	2	4		10	
Тема 2.2.	16	2	4		10	
Тема 2.3.	16	2	4		10	
Тема 2.4.	16	2	4		10	
Тема 2.5.	16	2	2		10	
Тема 2.6.	10	-	2		8	
Разом за модулем 2	90	10	20		60	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність соціально-гуманітарної роботи з персоналом.	4
2	Соціально-гуманітарна робота в суспільствознавчому просторі.	4
3	Вимоги до фахівця з соціально-гуманітарної роботи.	4
4	Національно-патріотичне виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.	4
5	Соціально-гуманітарна робота з персоналом в установах та організаціях.	4
6	Інформаційно-пропагандистське забезпечення роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.	4
7	Соціально-гуманітарна робота з ветеранськими організаціями ДСНС України.	4
8	Індивідуальна соціально-гуманітарна та виховна робота з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.	4

9	Наставництво в органах і підрозділах ДСНС України.	4
10	Соціально-гуманітарна робота загальних зборів осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.	2
11	Соціально-гуманітарна робота у вищих навчальних закладах ДСНС України.	2
	Разом	40

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань:

1. Структура та вимоги до індивідуально-виховної роботи в системі СГР.
2. Місце соціально-гуманітарної роботи в суспільстві.
3. Індивідуально-виховна робота: проблеми спілкування фахівця СГР та співробітника.
4. Вимоги до працівника соціально-гуманітарної сфери за кордоном (Західна Європа, США).
5. Загальні положення національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
6. Мета та проблеми національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
7. Напрями вдосконалення, шляхи та механізми поліпшення національно-патріотичного виховання.
8. Обов'язки та права підшефного в підрозділах служби цивільного захисту України.
9. Керівництво наставництвом в органах і підрозділах ДСНС України.
10. Особливості проведення наставництва в рятувальних службах країн західної Європи та США.
11. Специфіка проведення наставницької роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору.
12. Особливості проведення загальної інформаційно-пропагандистської роботи в рятувальних службах країн західної Європи та США.
13. Особливості проведення інформаційно-пропагандистської роботи в Росії.
14. Основні положення діяльності ветеранських організацій ДСНС України.
15. Основні напрямки співпраці органів (підрозділів) служби цивільного захисту з ветеранськими організаціями.
16. Загальні питання об'єднання та реорганізації ветеранських організацій ДСНС України.
17. Особливості діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн західної Європи та США.
18. Специфіка діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн пострадянського простору.

19. Основні поняття та принципи індивідуальної виховної роботи в ДСНС України.
20. Завдання та методи індивідуальної виховної роботи з особовим складом.
21. Основні форми індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, практичних ситуацій, контрольної роботи тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	5	1	5
	семінарські заняття	10	2	20
	практичні заняття	-	-	-
	модульний контроль*	1	5	5
Разом за модуль 1				30
Модуль 2	лекції	5	1	5
	семінарські заняття	10	2	20
	практичні заняття	-	-	-
	модульний контроль*	1	5	5

Разом за модуль 2	30
Індивідуальна самостійна робота	10
Разом за поточний контроль	70
II. Підсумковий контроль (екзамен)*	30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи	100

* – види навчальних занять та контрольні заходи для обов'язкового виконання.

Поточний контроль

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті:

2 бали – здобувач вільно володіє усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

1 бали – здобувач орієнтується в обговорюваній тематиці, наводить приклади та висловлює свої думки;

0 балів – здобувач не знає відповіді на поставлені питання або поверхово розкрив лише окремі положення при цьому допустив суттєві помилки.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка повідомлення, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт:

5 балів – вірно дані відповіді на усі питання з дотриманням всіх вимог до виконання;

4 балів – в цілому розкриті питання, але недостатньо обґрунтуванні відповіді, допущені незначні помилки;

3 бали – дані відповіді на два запитання з трьох;

2 бали – неповністю дані відповіді на два запитання з трьох;

1 бал – дана відповідь на одне питання;

0 балів – відповідь відсутня.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох питань. У відповіді на поставлені питання здобувачі вищої освіти повинні відобразити володіння навчальним матеріалом, зокрема, вміння застосовувати його на

практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання практичних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, проявляючи особисту позицію щодо них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Модуль 1

1. Мета, завдання та зміст соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
2. Об'єкти, закономірності та напрями соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
3. Індивідуально-виховна робота як складова соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
4. Структура та вимоги до індивідуально-виховної роботи в системі СГР.
5. Місце соціально-гуманітарної роботи в суспільстві.
6. Індивідуально-виховна робота: проблеми спілкування фахівця СГР та співробітника.
7. Соціально-гуманітарна робота і філософія: шляхи взаємодії.
8. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи з соціологією.
9. Взаємозв'язок психології та соціально-гуманітарної роботи.
10. Соціально-гуманітарна робота та педагогіка: аспекти взаємозв'язку.
11. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи та історії.
12. Аспекти взаємодії соціально-гуманітарної роботи з правознавством, медициною та економікою.
13. Взаємозв'язок СГР з політологією та соціальною політикою.
14. Особливості кадрового управління соціально-гуманітарною роботою.
15. Фахові вимоги до працівника з соціально-гуманітарної роботи.
16. Особистісні вимоги до фахівця з соціально-гуманітарної роботи.
17. Взаємозв'язок між професійними та духовно-моральними якостями соціального працівника.
18. Вимоги до працівника соціально-гуманітарної сфери за кордоном (Західна Європа, США).
19. Загальні положення національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
20. Мета та проблеми національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
21. Напрями вдосконалення, шляхи та механізми поліпшення національно-патріотичного виховання.
22. Сфери національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
23. Особливості компетентності працівників у сфері національно-патріотичного виховання в Україні.
24. Особливості проведення національно-патріотичного виховання за кордоном (Західна Європа, США).

25. Основи соціально-гуманітарної роботи в установах та організаціях.
26. Напрямки та функції соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організаціях.
27. Організаційне підґрунтя соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організаціях.
28. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організації на прикладі ВАТ «Чернігівське хімволокно».
29. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в закладах освіти.
30. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в державних службах України (ДптСУ, ДПСУ, ДМтСУ, ДМгСУ)
31. Соціально-гуманітарна робота у Збройних силах України.

Модуль 2

1. Інформаційно-пропагандистське забезпечення: сутність, мета та реалізація.
2. Організація та проведення занять з гуманітарної підготовки в підрозділах ДСНС України.
3. Організація та проведення інформаційних заходів.
4. Виховання засобами наочної агітації.
5. Особливості проведення загальної інформаційно-пропагандистської роботи в рятувальних службах країн західної Європи та США.
6. Особливості проведення інформаційно-пропагандистської роботи в Росії.
7. Основні положення діяльності ветеранських організацій ДСНС України.
8. Основні напрямки співпраці органів (підрозділів) служби цивільного захисту з ветеранськими організаціями.
9. Загальні питання об'єднання та реорганізації ветеранських організацій ДСНС України.
10. Особливості діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн західної Європи та США.
11. Специфіка діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн пострадянського простору.
12. Основні поняття та принципи індивідуальної виховної роботи в ДСНС України.
13. Завдання та методи індивідуальної виховної роботи з особовим складом.
14. Основні форми індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.
15. Психологічне супроводження індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.
16. Планування та облік проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом ДСНС України.
17. Особливості проведення індивідуальної виховної роботи з особовим

складом в рятувальних службах країн західної Європи та США.

18. Специфіка проведення індивідуальної виховної роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору.

19. Основні поняття та завдання наставництва в підрозділах служби цивільного захисту.

20. Організація наставництва в підрозділах ДСНС України.

21. Обов'язки та права наставника в службі цивільного захисту України.

22. Обов'язки та права підшефного в підрозділах служби цивільного захисту України.

23. Керівництво наставництвом в органах і підрозділах ДСНС України.

24. Особливості проведення наставництва в рятувальних службах країн західної Європи та США.

25. Специфіка проведення наставницької роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору.

26. Загальні збори осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту: мета, завдання, напрямки діяльності.

27. Організація та координація роботою Загальних зборів особового складу.

28. Права та порядок розгляду питань Загальних зборів особового складу служби цивільного захисту.

29. Заходи громадського впливу Загальних зборів особового складу ДСНС України.

30. Порядок оскарження і виконання рішень Загальних зборів особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

31. Особливості проведення загальних зборів співробітників в рятувальних службах країн західної Європи та США.

32. Специфіка проведення загальних зборів працівників в рятувальних службах країн пострадянського простору.

33. Соціально-гуманітарна робота в Національному університеті цивільного захисту України.

34. Соціально-гуманітарна робота в Черкаському інституті пожежної безпеки імені героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України.

35. Соціально-гуманітарна робота у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності.

36. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи у Вищому професійному училищі ЛДУБЖД (м. Вінниця).

Критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи
здобувачів вищої освіти:

9-10 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

7-8 бали – робота виконана майже на 70-90% від загального обсягу;

5-6 бали – обсяг виконаної роботи становить від 40% до 69% від

загального обсягу;

3-4 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

1-2 бал – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу;

0 бал – в цілому обсяг виконаних завдань передбачене на індивідуальну самостійну роботу складає менше 10% від загального обсягу.

Індивідуальна самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Здобувачу вищої освіти необхідно обрати одну з рекомендованих тем з нижченаведеного переліку або індивідуальну тему погоджену з викладачем та самостійно виконати поглиблене дослідження. Результати дослідження оформити звітом у формі есе, реферату або презентації.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньопредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Перелік рекомендованих завдань для індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти за модулем 1 та 2:

1. Дайте характеристику поняття «індивідуально-виховна робота».
2. Проаналізуйте мету, завдання та зміст соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
3. Проаналізуйте специфіку організації та проведення інформаційних заходів.
4. Розкрийте особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в закладах освіти.
5. Схарактеризуйте об'єкти, закономірності та напрями соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
6. Розкрийте сутність поняття «Інформаційно-пропагандистське забезпечення».
7. Проаналізуйте особливості компетентності працівників у сфері національно-патріотичного виховання в Україні.
8. Виявіть зв'язок соціально-гуманітарної роботи та педагогіки.
9. Сформулюйте заходи громадського впливу Загальних зборів особового складу ДСНС України.
10. Проаналізуйте соціально-гуманітарну роботу в Національному університеті цивільного захисту України.
11. З'ясуйте зв'язок соціально-гуманітарної роботи з соціологією.
12. Проаналізуйте фахові вимоги до працівника з соціально-гуманітарної роботи.

13. Розгляньте обов'язки та права наставника в службі цивільного захисту України.
14. Схарактеризуйте зв'язок соціально-гуманітарної роботи та історії.
15. Встановіть взаємозв'язок соціально-гуманітарної роботи з політологією та соціальною політикою.
16. Дослідіть сфери національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
17. Охарактеризуйте основні положення діяльності ветеранських організацій ДСНС України.
18. Завдання та методи індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.
19. Здійсніть аналіз вимог до працівника соціально-гуманітарної сфери за кордоном (Західна Європа, США).
20. Дослідіть напрями вдосконалення, шляхи та механізми поліпшення національно-патріотичного виховання в Україні.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені:

25-30 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст питань;

20-24 бали – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст поставлених питань. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

15-20 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

7-14 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкритий зміст питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-6 балів – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту питань.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі усного екзамену.

Кожен варіант екзаменаційного білету складається з трьох питань. Відповіді на питання оцінюються за критеріями досягнення нормативних результатів навчання. Основними вимогами є розуміння ідей та положень, здатність вичерпно та аргументовано їх викласти, висловити та обґрунтувати

власну позицію з питань, що розглядаються в ході вивчення дисципліни.

Перелік питань для підготовки до екзамену:

1. Мета, завдання та зміст соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
2. Об'єкти, закономірності та напрями соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
3. Індивідуально-виховна робота як складова соціально-гуманітарної роботи з персоналом.
4. Структура та вимоги до індивідуально-виховної роботи в системі СГР.
5. Місце соціально-гуманітарної роботи в суспільстві.
6. Індивідуально-виховна робота: проблеми спілкування фахівця СГР та співробітника.
7. Соціально-гуманітарна робота і філософія: шляхи взаємодії.
8. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи з соціологією.
9. Взаємозв'язок психології та соціально-гуманітарної роботи.
10. Соціально-гуманітарна робота та педагогіка: аспекти взаємозв'язку.
11. Зв'язок соціально-гуманітарної роботи та історії.
12. Аспекти взаємодії соціально-гуманітарної роботи з правознавством, медициною та економікою.
13. Взаємозв'язок СГР з політологією та соціальною політикою.
14. Особливості кадрового управління соціально-гуманітарною роботою.
15. Фахові вимоги до працівника з соціально-гуманітарної роботи.
16. Особистісні вимоги до фахівця з соціально-гуманітарної роботи.
17. Взаємозв'язок між професійними та духовно-моральними якостями соціального працівника.
18. Вимоги до працівника соціально-гуманітарної сфери за кордоном (Західна Європа, США).
19. Загальні положення національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
20. Мета та проблеми національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
21. Напрями вдосконалення, шляхи та механізми поліпшення національно-патріотичного виховання.
22. Сфери національно-патріотичного виховання в системі соціально-гуманітарної роботи.
23. Особливості компетентності працівників у сфері національно-патріотичного виховання в Україні.
24. Особливості проведення національно-патріотичного виховання за кордоном (Західна Європа, США).
25. Основи соціально-гуманітарної роботи в установах та організаціях.
26. Напрямки та функції соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організаціях.

27. Організаційне підґрунтя соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організаціях.
28. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в установах та організації на прикладі ВАТ «Чернігівське хімволокно».
29. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в закладах освіти.
30. Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи з персоналом в державних службах України (ДптСУ, ДПСУ, ДМтСУ, ДМгСУ)
31. Соціально-гуманітарна робота у Збройних силах України.
32. Інформаційно-пропагандистське забезпечення: сутність, мета та реалізація.
33. Організація та проведення занять з гуманітарної підготовки в підрозділах ДСНС України. 3. Організація та проведення інформаційних заходів.
34. Виховання засобами наочної агітації.
35. Особливості проведення загальної інформаційно-пропагандистської роботи в рятувальних службах країн західної Європи та США.
36. Особливості проведення інформаційно-пропагандистської роботи в Росії.
37. Основні положення діяльності ветеранських організацій ДСНС України.
38. Основні напрямки співпраці органів (підрозділів) служби цивільного захисту з ветеранськими організаціями.
39. Загальні питання об'єднання та реорганізації ветеранських організацій ДСНС України.
40. Особливості діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн західної Європи та США.
41. Специфіка діяльності ветеранських організацій в рятувальних службах країн пострадянського простору.
42. Основні поняття та принципи індивідуальної виховної роботи в ДСНС України.
43. Завдання та методи індивідуальної виховної роботи з особовим складом.
44. Основні форми індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.
45. Психологічне супроводження індивідуальної виховної роботи з особовим складом служби цивільного захисту України.
46. Планування та облік проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом ДСНС України.
47. Особливості проведення індивідуальної виховної роботи з особовим складом в рятувальних службах країн західної Європи та США.
48. Специфіка проведення індивідуальної виховної роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору.
49. Основні поняття та завдання наставництва в підрозділах служби цивільного захисту.
50. Організація наставництва в підрозділах ДСНС України.
51. Обов'язки та права наставника в службі цивільного захисту України.

- 52.Обов'язки та права підшефного в підрозділах служби цивільного захисту України.
- 53.Керівництво наставництвом в органах і підрозділах ДСНС України.
- 54.Особливості проведення наставництва в рятувальних службах країн західної Європи та США.
- 55.Специфіка проведення наставницької роботи в рятувальних службах країн пострадянського простору.
- 56.Загальні збори осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту: мета, завдання, напрямки діяльності.
- 57.Організація та координація роботою Загальних зборів особового складу.
- 58.Права та порядок розгляду питань Загальних зборів особового складу служби цивільного захисту.
- 59.Заходи громадського впливу Загальних зборів особового складу ДСНС України.
- 60.Порядок оскарження і виконання рішень Загальних зборів особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
- 61.Особливості проведення загальних зборів співробітників в рятувальних службах країн західної Європи та США.
- 62.Специфіка проведення загальних зборів працівників в рятувальних службах країн пострадянського простору.
- 63.Соціально-гуманітарна робота в Національному університеті цивільного захисту України.
- 64.Соціально-гуманітарна робота в Черкаському інституті пожежної безпеки імені героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України.
- 65.Соціально-гуманітарна робота у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності.
- 66.Особливості проведення соціально-гуманітарної роботи у Вищому професійному училищі ЛДУБЖД (м. Вінниця).

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися, до заняття не допускаються).
3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. Здобувачі повинні діяти відповідно до політики НУЦЗ України щодо академічної доброчесності.

6. Викладач буде вдячний, якщо здобувач надасть відгук щодо якості навчання та висловіть свої пропозиції з покращення змісту курсу та форм роботи.

Рекомендовані джерела інформації

Література:

1. Харламов М.І., Полякова О.О. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом: навчальний посібник / М.І. Харламов, О.О. Полякова. – Х.: НУЦЗ України, 2020. – 68 с.
2. Харламов М.І., Тогобицька В.Д. Соціологія: курс лекцій / М.І. Харламов, В.Д. Тогобицька. – Х.: НУЦЗ України, 2019. – 124 с.
3. Бандурка О.М. Професійна етика працівників органів внутрішніх справ. НУВС. Харків – 2001.
4. Бугаєнко Л.П. Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи [Текст] / Л. П. Бугаєнко, І. Б. Грушицька; Одес. нац. політехн. ун-т, Одес. автомоб.-дор. коледж. – О.: Астропринт, 2010.
5. Вступ до соціальної роботи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Академвидав, 2005. – 304 с.
6. Комаров В.Д. Служебный этикет. – Л., 1990.
7. Мигович І.І. Соціальна робота: Вступ до спеціальності. — Ужгород: Ужгород, держ. ун-т, 1997.
8. Наказ МНС України від 24.01.05 р. № 40 “Концепція соціального і гуманітарного розвитку Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій”.
9. Наказ МНС України від 06.03.2008 року № 177 “Про затвердження Настанови з організації соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівників органів і підрозділів цивільного захисту”.
10. Наказ МНС України від 1.09.2009 року № 601 “Положення про організацію службової підготовки особового складу органів і підрозділів цивільного захисту”.
11. Наказ МНС України від 1.07.2009 року № 444 “Про затвердження Настанови з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту”.
12. Наказ МНС України від 30.05.2006 р. № 325 “Про затвердження Положення про історичний формуляр та історичну довідку організаційно-штатних структур, підпорядкованих МНС України ”.

- 13.Ортинський В.Л. Естетичне виховання курсантів у вищих навчальних закладах МВС України [Текст]: навч.-метод. посіб. / В. Л. Ортинський, В.І. Ряшко ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л. : ЛьвДУВС, 2011.
- 14.Попович Г.М. Потреби як визначальна умова інституціоналізації соціальної роботи // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. — 2003. — № 1. — С. 12—22.
- 15.Сидоров В. Ролі та функції соціальних працівників // Соціальна робота в Україні: перші кроки / Під ред. В.Полтавця.— К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2000. — С. 46—86.
- 16.Соціальна робота : Курс лекцій /, М.І. Харламов . — Х. : НУЦЗУ, 2013 . — 96 с.
- 17.Соціальна служба в Україні: соціально-психологічні засади формування й ефективного функціонування. Матеріали наук.-практ. конф. 12 травня 2005 р., м. Черкаси / Ред. кол.: В.В. Москаленко, Н.І. Кривоконь, Н.М. Дембіцька. — К.: Фенікс, 2005.— 664 с.
- 18.Томіленко А.Г. Формування професійної культури курсантів під час вивчення курсу історії України (на прикладі навчального закладу Управління Державної пожежної охорони) // Проблеми освіти. – К.:ІЗМН, 1998. – Вип. 9. – С. 126-129.
- 19.Тюптя Л.Т. Концептуальна модель соціальної служби на підприємстві / Соціальна служба в Україні: соціально-психологічні засади формування й ефективного функціонування. Матеріали наук.-практ. конф. 12 травня 2005 р., м. Черкаси / Ред. кол.: В.В. Москаленко, Н.І. Кривоконь, Н.М. Дембіцька. — К.: Фенікс, 2005. — С. 354—359.
- 20.Указ Президента України від 4 вересня 1998 р. № 981/98 "Про Концепцію виховної роботи у Збройних Силах та інших військових формуваннях України".
- 21.Указ Президента України від 15 березня 2002 р. №258/2002 "Про невідкладні додаткові заходи щодо зміцнення моральності у суспільстві та утвердження здорового способу життя".
- 22.Указ Президента про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки.
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580/2015>
- 23.Шелепова М. А., Петрова А. С. Воспитательная работа с личным составом в рамках управленческой деятельности руководителей органов внутренних дел // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2016. – Т. 17. – С. 862–871.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>)

2. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій (<http://www.dsns.gov.ua>)
3. Сайт Національного університету цивільного захисту України (<http://www.nuczu.edu.ua>)
4. Сайт Міністерства соціальної політики України (<http://www.msp.gov.ua>)

Розробник:
завідувач кафедри
соціальних і гуманітарних дисциплін
доктор історичних наук, професор

Михайло ХАРЛАМОВ